

Taalbeleid als hefboom voor kwaliteitsvol onderwijs

Samen op de goede weg?

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Forumdag Taalbeleid
30 mei 2017

- Een **nieuwe fusiehogeschool** noopte tot nieuwe initiatieven, ook voor taalbeleid.
- Een **werkgroep taalbeleid** UCLL LER werd opgericht (april 2015) o.l.v. Veerle Schuyten, met afvaardiging uit de opleidingen BaKO, BaLO en BaSO, uit Limburg en Brabant.
- Toelichting bij de **werking** van de werkgroep taalbeleid:
 - Terugblik academiejaar 2015 – 2016
 - Terugblik academiejaar 2016 – 2017
 - Vooruitblik Academiejaar 2017 – 2018

Werking 2015-2016

- **Gemeenschappelijke visie** op taalbeleid in UCLL LER ontwikkelen en in een vlot leesbare visietekst gieten
- **Gemeenschappelijk taalbeleidsplan** opstellen
- Voorstel tot **structurele inbedding** van taalbeleid uitwerken

1 Visietekst voor lectoren en studenten

- Structureel en geïntegreerd
- Vanuit een brede taalvisie
- Breed gedragen verantwoordelijkheid
- Gedifferentieerde taalbegeleiding

(zie: 'Visietekst taalbeleid UCLL LER')

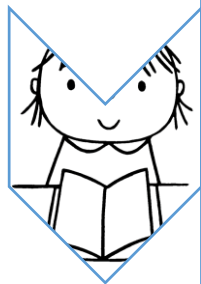
Structureel en geïntegreerd Ultieme doel

- Een lerarenopleiding met een krachtig taalbeleid

- Taalvaardige leraren
- Taalbewuste vakleraren
- Sterke taaldidactici

- Leerlingen voor wie taal geen struikelblok is, maar een hefboom voor studiesucces en een brede, harmonische ontplooiing

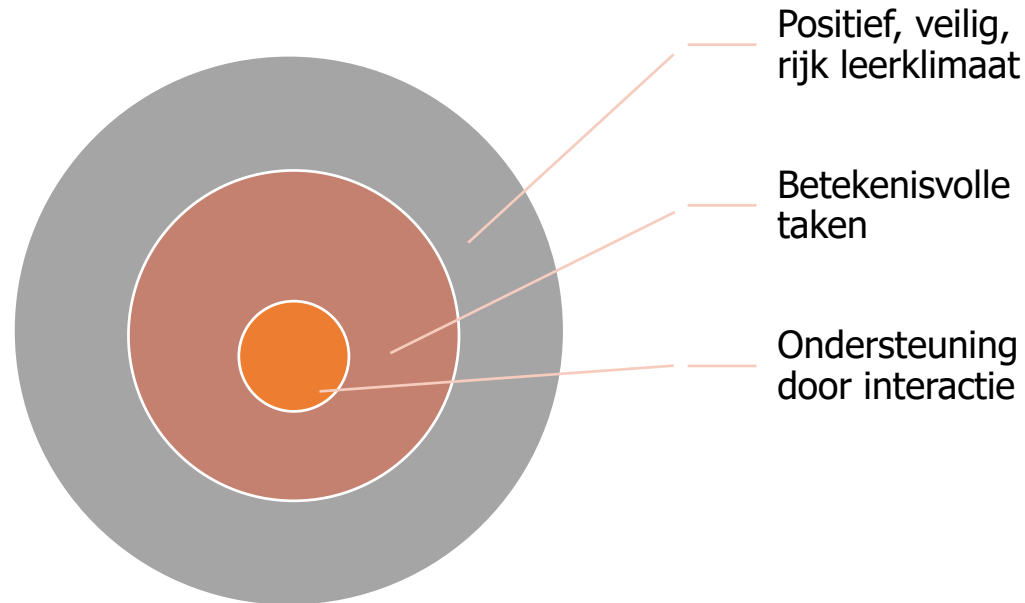

- Klemtoon op ***taalgebruik*** en het nastreven van communicatieve effectiviteit. Aandacht voor vormelijke taalaspecten zit daarin vervat.
- Taal als wezenlijk onderdeel van de ***identiteit*** van elk individu, elke organisatie en elke cultuur, taal als ***essentieel medium in interactie*** en als ***belangrijkste drager van het onderwijsleerproces***.
- Over het ***taalbeleid*** (het beleid m.b.t. Nederlands als instructietaal en omgangstaal op de hogeschool), het ***taalvakkenbeleid*** (het beleid m.b.t. de taalvakken Nederlands, Engels, Frans, Latijn, zowel wat vaardigheden als didactiek betreft), het beleid m.b.t. ***meertaligheid***.

Krachtige taalleeromgevingen

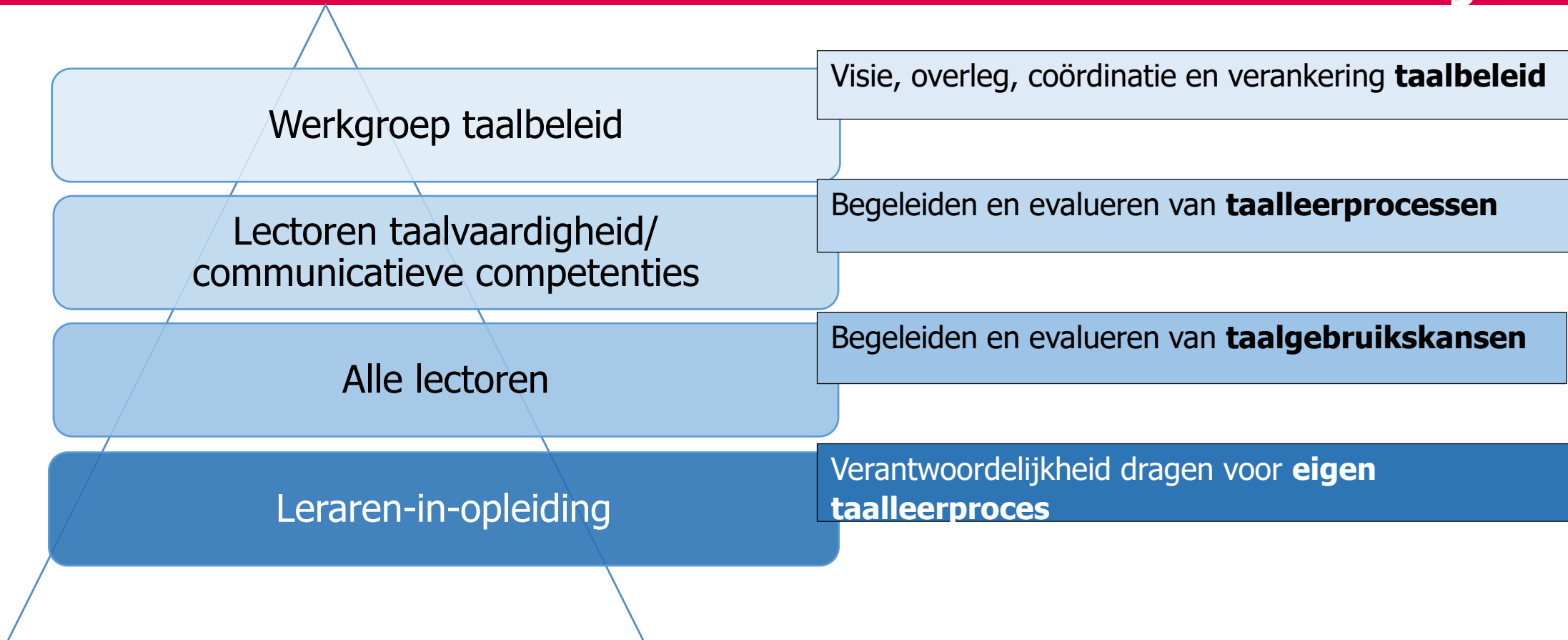
Noodzakelijke én krachtige hefboom voor de individuele en relationele ontplooiing van elk individu en voor onderwijsleerprocessen

Drie cirkels van een krachtige (taal)leeromgeving. Naar Van den Branden (2010).

Breed gedragen verantwoordelijkheid

Figuur: gediversifieerde verantwoordelijkheden qua realisatie van taalbeleid. (Naar Verheyden, 2012)

Gedifferentieerde taalbegeleiding

- Heldere communicatie en interactie tussen student en lectoren is cruciaal om taalbegeleiding op maat te kunnen bieden.
- **Basisbegeleiding:** alle lectoren geven feedback vanuit communicatief oogpunt; de taallector ondersteunt intensiever.
- **Toegevoegde begeleiding:** taalworkshops en individuele taalcoachings via het Taalbureau
- **Externe begeleiding:** voor bijzondere taalnoden, gespecialiseerde hulp of intensieve begeleiding

- De werkgroep taalbeleid werd betrokken bij de instaptoets Nederlands voor de lerarenopleiding.

2 Taalbeleidsplan

- SWOT-analyse van taalbeleid in de lerarenopleiding van UCLL
- Strategische doelen voor taalbeleid, aansluitend bij de strategische doelen van UCLL en van de lerarenopleiding
- Operationele doelen op korte en middellange termijn (zie 'Actieplan taalbeleid LER 2016-2018')
- Voorstellen tot concrete acties

6 strategische doelen TB LER UCLL

SD 1: realiseert een doortastend taalbeleid waarvan de effecten voelbaar zijn op de klasvloer en in het opleidingsparcours van elke student

SD 2: stimuleert de academische taalvaardigheidsontwikkeling van haar studenten gedifferentieerd = tertiair taalvaardigheidsonderwijs

SD 3: stimuleert de professionele taalvaardigheid van haar startende leraren

SD 4: stimuleert en valoriseert de meertaligheid bij studenten (aansluitend bij internationale competenties)

SD 5: werkt vanuit evidence-informed/-based taalbeleidsinitiatieven

SD 6: voert een personeelsbeleid dat mede afgestemd is op de taalbeleidsvisie

3 Voorstel structurele inbedding

- Totaal van **105% FTE**
- Duidelijke keuze voor: niet 1 persoon als overkoepelende taalbeleidscoördinator, maar **verschillende taalbeleidsmedewerkers**
- **Dynamische** structuur + structuur die **continuïteit** op langere termijn beoogt

Model 105% voor 16-17

Brabant

KO

LO

SO

17,5%

17,5%

20%

Limburg

KO

LO

SO

12,5%

12,5%

15%

= WG
Taalbeleid

+ 10% extra overkoepelend
(toegevoegd aan een verdeeld procent)

Opportunities en bedreigingen

Opportunities

- Verankering in opleiding: zo laag mogelijk in de opleiding
- Voldoende percentage per persoon voor implementatie
- Brede gedragenheid taallectoren: 6 personen
- Gedeelde expertise
- Duidelijke trekker

Bedreigingen

- Verdeeldheid/versnippering verschillende locaties
- Veel personen met relatief klein percentage

Werking 2016-2017

- **6 taalbeleidsmedewerkers** in de verschillende opleidingen: vanuit de gemeenschappelijke visie het actieplan taalbeleid concretiseren en realiseren, met ruimte voor verschillen
- Collega's in de opleiding **sensibiliseren**: visietekst en actieplan
- Focus op **Taalbureau** installeren op verschillende campussen
- Ondersteuning opvang studenten na **oriënterende instaptoets**
- Indien mogelijk: mee beleid maken in de **opleidingscommissie**
- **Overleg en kennisdeling** in de werkgroep taalbeleid
- Opleidingsspecifieke acties

6 taalbeleidsmedewerkers

- **Wissel van mensen:**
 - 2 mensen uit de oorspronkelijke werkgroep taalbeleid en 4 'nieuwe' mensen => wel met gelijkgerichte visie
 - nieuwe trekker van de werkgroep: Kristien Coussement
 - tijd nodig gehad om op elkaar af te stemmen, elkaar te vinden
- **Tevreden met de keuze voor verschillende taallectoren:**
 - dicht bij de opleiding, veel contacten met collega's
 - meerwaarde van overleg, uitwisseling en kennisdeling
 - ruimte voor verschillen, afhankelijk van noden per opleiding

Focus op Taalbureau

- Belangrijke actie om extra middelen voor taalbeleid te krijgen (van het Groepsbestuur) wegens heel concreet
- Doel: gelijkgerichte toegevoegde taalbegeleiding van studenten in UCLL LER, huidige taalondersteuning zoveel mogelijk onder gemeenschappelijke noemer
- Taalbureau installeren op verschillende campussen: praktische problemen om workshops te organiseren op sommige campussen (locatie, timing); extra aanbod buiten de reguliere lessen (soms lage opkomst)
- Valkuil: alle energie gaat naar het opstarten en het draaien van het Taalbureau, terwijl we ook op teamniveau willen werken

Werking 2017-2018

Huidige werking voortzetten/verbeteren

- Opnieuw 6 taalbeleidsmedewerkers in de verschillende opleidingen: vanuit de gemeenschappelijke visie het actieplan taalbeleid verder concretiseren en realiseren
- Verder overleg en kennisdeling in de werkgroep taalbeleid
- Taalbureau versterken en nog beter laten draaien (ook met behulp van andere taalcollega's)
- ...

Nieuwe actie

- Op opleidingsniveau inzetten op een **leerlijn schrijven** (in de meeste opleidingen)